

Cuvântul care zidește

SUPLIMENT

www.parohiaserbanvoda.ro NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUHARISTICĂ, PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

BISERICA, STÂLP ȘI TEMELIE A ADEVĂRULUI

Pornite din aceeași matcă, din lucrarea Apostolilor trimiși la propovăduire de către Mântuitorul, ortodocșii s-au despărțit de catolici în mod formal la 16 iulie 1054, când a avut loc Marea Schismă. Nu vom detalia nici cauzele care au determinat această despărțire și nici consecințele extrem de grave pe care le-a avut această schismă. Vom enumera doar câteva puncte în care există dispute teologice între ortodocși și catolici și vom expune pe larg intervenția Cardinalului Strossmayer la Conciliul I Vatican în care s-a discutat, printre altele, despre primatul papal.

Se începem prin a aduce în discuție principalele puncte care ne diferențiază de catolici.

Cele mai importante sunt așa-zisele „puncte florentine”:

① nerecunoașterea primatului episcopului Romei asupra celorlalți episcopi (în Biserica Ortodoxă, toți arhieriei, indiferent de titlul purtat - patriarh, mitropolit, arhiepiscop, episcop - sunt considerați egali). Cu alte cuvinte, papa este considerat capul suprem al bisericii creștine, adică locțiitorul lui Hristos pe pământ. Mai mare decât toți patriarhii. În același timp el este considerat urmașul Sfântului Petru;

② nerecunoașterea adăugării Filioque din Crez (considerată în Biserica Ortodoxă o învățătură greșită, cu profunde implicații teologice). Aceasta este considerată cea mai gravă greșeală dogmatică. Catolicii afirmă că Duhul Sfânt purcede și de la Tatăl și de la Fiul. Sfântul Evanghelist Ioan spune că Duhul Sfânt purcede de la Tatăl și este trimis în lume prin Fiul (Ioan 15, 26);

③ nerecunoașterea validității folosirii la Euharistie a azimei, adică a pâinii nedospite, folosită de Biserica Catolică;

④ nerecunoașterea existenței Purgatoriului (considerat în Biserica Romano-Catolică a fi un loc de mijloc între

ceruri și infern, în care sufletele celor decedați se purifică până la intrarea în Ceruri).

Alte diferențe față de Catholicism considerate importante de Biserica Ortodoxă sunt:

⑤ infailibilitatea ex-cathedra a Papei (Biserica Ortodoxă consideră că nu poate exista o persoană infailibilă, indiferent de poziția ecleziastică pe care o deține). Catolicii învață că papa nu poate greși ca om, în materie de credință, când predică el;

⑥ harul sau grația creată (Biserica Ortodoxă consideră că harul sau energia dumnezeiască este necreată, ca mijloc prin care Dumnezeu se împărtășește pe sine oamenilor);

⑦ neprihănită zămislire sau imaculata concepție a Fecioarei Maria (Biserica Ortodoxă consideră că toți oamenii, inclusiv Născătoarea de Dumnezeu, au fost zămisliti și s-au născut având păcate; ulterior, prin conlucrare - συνεργια - cu Dumnezeu pot ajunge

la sfințenie. Catolicii cred că Fecioara Maria ar fi născută de la Duhul Sfânt, adică fără păcatul strămoșesc. Biserica Ortodoxă învață că Maica Domnului este născută în chip firesc din dumnezeieștii Părinți Ioachim și Ana, ca rod al rugăciunii;

⑧ thesaurus meritorum (tezaurul de merite) ale sfinților - din a cărui supraabundență, consideră Biserica Catolică, ar putea lua și restul credincioșilor - precum și indulgențele (Biserica Ortodoxă consideră că virtuțile sunt personale și nu pot fi „împrumutate” sau „dăruite”; mântuirea este o conlucrare personală a unui om cu Dumnezeu);

⑨ celibatul clericilor (Biserica Ortodoxă acceptă căsătoria preoților și diaconilor, cu condiția să se facă înainte de hirotonia acestora);

⑩ practica botezului prin stropire sau turnare (Biserica Ortodoxă practică botezul prin întreită afundare, ce simbolizează îngroparea și învierea lui Hristos).

Mai sunt și alte diferențe pe care nu

le-am specificat. Să arătăm însă, că de-a lungul secolelor, au existat încercări de reunire a celor două Biserici, sinoade în care s-a încercat ajungerea la un numitor comun. De exemplu Sinodul de la Ferrara-Florența din anii 1438-1439. Multe dintre aceste sinoade s-au încheiat cu hotărâri semnate de ambele părți. Cu toate acestea, ele nu au fost niciodată puse în aplicare, rămânând literă moartă.

Conciliul Vatican I

Convocat de către Papa Pius al IX-lea

prin scrisoarea apostolică Aeterni Patris din 29 iunie 1868, a fost al XII-lea conciliu ecumenic al catolicilor. La cele 93 de ședințe ale conciliului (08.12.1869 – 01.09.1870) au participat aproape 800 de reprezentanți. Prima ședință a avut loc în Bazilica Sfântul Petru, în ziua de 8 dec. 1869.

În primele ședințe au fost discutate și aprobate două constituții: prima „Dei Filius”, Constituția Dogmatică a Credenței Catolice, și a doua „Pastor Aeter-

nus”, Prima Constituție Dogmatică a Bisericii lui Cristos care definește primatul și infailibilitatea Papei.

Începutul războiului franco-prusac a întrerupt ședințele conciliului. În ziua de 20 septembrie 1870 papa Pius al IX-lea a declarat conciliul întrerupt pe o perioadă nedefinită (sine die). Oficial, închiderea conciliului s-a anunțat în 1960 de către papa Ioan al XXIII-lea, care pregătea deschiderea celui de al doilea Conciliu Vatican. ❖

PRIMATUL PAPAL, POTRIVIT CARDINALULUI ROMANO-CATOLIC JOSEPH-GEORG STROSSMAYER

Iară Iisus, chemând pe ei, zise: „Știți că domnii păgânilor domnesc pe ei și cei mari stăpânesc pe ei. Iară între voi nu va fi așa, ci, carele va vrea între voi să fie mai mare, să fie vouă slugă. Și cine va vrea între voi a fi întâiul, să fie vouă slugă. Precum și Fiul Omului n-a venit să-l slujească Lui, ci să slujească El și să dea sufletul Lui răscumpărare pentru mulți.” (Matei 20, 25-28)

Monseniorul Joseph-Georg Strossmayer, arhiepiscop romano-catolic de Bosnia, Diakovo și Strensky, a participat activ la Conciliul I Vatican. De-a lungul vremii, acest cardinal a fost foarte apreciat de către diverși papi și chiar papa Pius al IX-lea, cel care a convocat amintitul Conciliu, l-a numit „apostolul slavilor”.

Chiar înaintea adoptării constituției Pastor Aeternus, prin care se proclama „o deplină și supremă putere de jurisdicție [a papei] asupra întregii Biserici, nu numai în problemele ce privesc credința și obiceiurile, dar și în cele ce aparțin de disciplina și guvernarea Bisericii universale”, acesta a rostit o cuvântare plină de elocință prin care a exprimat adevărul istoric și nefundamentarea respectivei pretenții, chiar în fața papei și a întregii audiențe.

Fragment din intervenția Cardinalului Strossmayer la Conciliul I Vatican

«De la începutul acestui conciliu, primind imediat dreptul de a asista la sesiunile lui solemne, am urmărit cu mare atenție toate discursurile pronunțate în această adunare, în speranța ca o rază cerească să vină să pătrundă în înțelegerea mea și să-mi lumineze rațiunea, pentru a putea adera cu o convingere sinceră la deciziile acestui sfânt conciliu. Conștient de responsabilitatea mea față de Dumnezeu într-o problemă atât de gravă, m-am pus să studiez cu asiduitate Sfintele Scripturi:

Vechiul și Noul Testament. Am căutat în această neprețuită culegere de adevăruri sfinterăspunsul la următoarea problemă: este adevărat că sfântul primat, președintele acestei adunări este realmente succesorul Sfântului Petru și vicarul [n. ed. locțiitorul] lui Christos?

De la începutul căutării unui răspuns de netăgăduit la această problemă, a trebuit să mă transpun în spiritul epocii în care nu exista nici galicanism [n.n. mișcare de rezistență din Franța împotriva dogmei infailibilității papale promovate de ultramontani], nici ultramontanism, ci în care adevărurile Bisericii erau propovăduite de Discipolii lui Christos: Sfântul Pavel, Sfântul Petru, Sfântul Ioan și Sfântul Iacob, a căror autoritate nu poate fi contestată de nimeni.

Am deschis sfintele pagini ale scrierilor apostolice și ce-am găsit? Să îndrăznesc să spun? Aș putea să mă exprim? Nu am putut descoperi nici un indiciu, nici o aluzie ca papa să fie succesorul Sfântului Petru și vicarul

[n. ed. locțiitorul] lui Christos. Nici un capitol, nici un verset nu face mențiunea faptului că Christos a conferit Sfântului Petru primatul asupra celorlalți Apostoli.

Dacă Sfântul Petru ar fi fost investit cu înalta misiune de a-l reprezenta pe Christos, cum după credința noastră îl reprezintă în zilele noastre Sanctitatea Sa Pius al IX-lea, ar fi fost posibil ca Christos să fi pronunțat cuvintele consacrarii în această demnitate: „Când Mă voi întoarce la Tatăl Meu, de tine vor trebui apostolii să asculte, cum ei ascultă de Mine, și tu vei fi vicarul meu pe pământ!”. El nu a spus ceva asemănător.

Christos a promis însă tuturor Apostolilor dreptul de a judeca toate triburile lui Israel, fără a da prioritate Sfântului Petru.

Ce concluzie putem trage din tăcerea lui Christos despre drepturile exclusive ale Sfântului Petru? Nu există decât o singură soluție valabilă: aceea că Christos nu a vrut să facă din Sfântul Petru conducătorul Apostolilor.

Când Christos și-a trimis Apostolii să propovăduiască Evanghelia, le-a dat

tuturor puterea de a lega și dezlega. Tuturor Apostolilor le-a dat făgăduința Sfântului Duh. Or, dacă ar fi dorit să facă din Sfântul Petru Vicarul Său, lui i-ar fi putut încredința comandamentele puterilor sale spirituale. Evangheliile ne învață că Christos a interzis lui Petru, ca și celorlalți Apostoli, de a dori puterea și autoritatea asupra credincioșilor, în felul regilor păgâni (Luca 12). Christos ar fi putut pronunța aceste cuvinte, dacă l-ar fi destinat pe Petru a fi papă? Or, după tradițiile noastre, papa ține în mâinile sale două spade, simboluri ale puterii spirituale și temporale.

Încă un fapt care m-a obligat să reflectez: dacă Petru poseda puterea unui papă, ar fi putut fi trimis cu Sfântul Ioan, cu ceilalți Apostoli, să propovăduiască Evanghelia în Samaria? Ce gândiți, venerabili mei confrăți, dacă ne-ar fi îngăduit să trimitem în acest moment pe Sanctitatea Sa Pius al IX-lea cu Monseniorul Plantier la Constantinopol, cu misiunea de a-l convinge pe patriarh de a pune capăt schismei?

Dar există un fapt încă mai important.

Iată că la Ierusalim se reunește un conciliu pentru a rezolva o problemă care dezbină credincioșii. Dacă Petru ar fi fost papă, nu lui i-ar fi revenit convocarea sinodului și proclamarea deciziilor sale? Sfântul Petru a participat la sinod, printre ceilalți apostoli, însă Sfântul Iacob este cel care a convocat sinodul, ale cărui hotărâri au fost proclamate în numele tuturor apostolilor, după dreptul priorității de vârstă.

Astfel procedăm noi în Biserica noastră?

Pe cât studiez Sfintele Scripturi, pe atât devin convins că în timpurile apostolice Sfântul Petru nu a fost considerat niciodată ca întâiul între apostoli.

Noi învățăm că Biserica a fost întemeiată pe Sfântul Petru, în timp ce Sfântul Pavel, a cărui autoritate este incontestabilă, afirmă că ea a fost întemeiată pe credința apostolilor și a profeților și că piatra unghiulară este Christos Însuși.

Același Apostol Pavel credea atât de puțin în supremația lui Petru, încât îi dezaproba în mod deschis pe toți cei care aveau obiceiul de a spune: „noi suntem ai lui Apollo, iar noi ai lui Pavel”, după cum alții spuneau: „noi suntem ai lui Petru”.

Ar fi putut el adresa asemenea reproșuri adeptilor Vicarului lui Christos?

Același Apostol Pavel, enumerând marile vocații ale Bisericii, vorbește de apostoli, de profeți, de evangheliști, de părinți ai Bisericii; putem noi presupune, onorații mei frați, ca Sfântul Pavel,

marele apostol al neamurilor, să uite cu totul să menționeze cea mai importantă dintre vocații - papalitatea - dacă ar fi fost convins de originea ei divină?

Dimpotrivă, după toată probabilitatea, ar fi consacrat o lungă epistolă unei probleme de o asemenea importanță. Nu am găsit nici o aluzie, nici o urmă de autoritate papală în epistolele Sfântului Pavel, ale Sfântului Ioan, sau a Sfântului Iacob.

Tăcerea acestor sfinți, a căror competență este neîndoieșnică, mi s-a părut întotdeauna uimitoare și chiar inexplicabilă dacă Sfântul Petru era în mod papă înzestrat cu prerogative supreme. Însă ce m-a surprins mai mult, este tăcerea Sfântului Petru însuși. Dacă era cu adevărat Vicarul lui Christos, pentru ce motiv nu se manifesta ca atare? Nu a avut-o după Pogorârea Sfântului Duh, când a pronunțat primele sale cuvântări. Nu s-a manifestat ca papă nici în primele sale epistole, amândouă adresate Bisericii.

Afirm deci că ideea papalității nu a existat în timpurile apostolilor. Dacă ne încapățânăm a dovedi contrariul, trebuie să aruncăm la foc toate Sfintele Scripturi ori să le ignorăm în întregime.

Însă aud din toate părțile strigătele: „Sfântul Petru nu a fost la Roma? Nu a fost el răstignit cu capul în jos? Nu în acest oraș etern se află străvechiul scaun de pe care învăța adevărurile evanghelice, și altarele pe care celebra Sfânta Liturghie?”

Onorabili mei frați, prezența Sfântului Petru la Roma nu se sprijină decât pe tradiție și nu pe un fapt istoric. Dar chiar dacă admitem că el a fost episcop la Roma, putem trage concluzia ca episcopatul roman să-i confere întâietate asupra tuturor celorlalte Biserici?

Negăsind nici o urmă a papalității în timpurile apostolilor, mi-am spus: voi găsi ceea ce caut în cronicile Bisericii.

L-am căutat pe papă în primele secole ale erei creștine, dar în zadar. Nu l-am găsit.

Sper că nimeni dintre voi nu se îndoiește de autoritatea marelui episcop al Hiponei [n.n azi Annaba, în Algeria], fericitul Augustin. Acest Părinte al Bisericii a fost secretar la conciliul din Mileve. Printre deciziile acelei venerabile adunări găsim aceste cuvinte remarcabile: „Acela care dorește să facă apel la cei care se găsesc peste mare nu va putea fi primit în nici o comunitate din Africa”.

Episcopii din Africa aveau atât de puțină considerație pentru episcopul Romei, că excomunicau pe toți cei care îi adresau plângeri.

Aceiași episcopi, la sinodul din Cartagina, l-au avertizat pe Celestin, episcopul Romei, că nu trebuie să primească nici apeluri, nici reclamații de la nici un episcop, preot ori cleric african, și că nu trebuie să introducă în Biserică orgoliul uman.

Or, este un fapt bine stabilit că din primele veacuri ale Creștinătății, pontiful Romei a încercat a reuni toate puterile, însă tot atât de sigur este că nu poseda atunci nici o supremație, care îi este atribuită în prezent de ultramontaniști.

În caz contrar, episcopii Africii, inclusiv Sfântul Augustin, și-ar fi apărat ei dreptul de a face apel la tribunalul lor suprem?

Sunt într-un tot de acord în a recunoaște că Patriarhul Romei ocupa primul loc printre demnitarii Bisericii. „Decernăm primul loc printre episcopi Papei de la Roma și al doilea - Prea Sfântului Arhiepiscop de Constantinopol-Noua Romă”.

„Înclină-te, așadar, înaintea supremației papei” - îmi spuneți. Nu fiți prea grăbiți în concluziile voastre. Legea lui Justinian nu a fost făcută pentru a vă justifica doctrina. Prioritatea este un lucru și puterea jurisdicțională altul.

Sinoadele ecumenice și ordinea scaunelor episcopale

Importanța episcopilor romani depindea de importanța orașului unde se afla scaunul lor.

Vin să spun că din primele secole ale erei noastre patriarhii Romei au emis pretenția de a fi conducători supremi în Biserică. A lipsit puțin ca ei să-și atingă scopul, însă, din fericire, împăratul Teodosie trebuia să aibă aceeași putere ca cel de la Roma.

Părinții sinodului de la Calcedon au recunoscut, de asemenea, aceleași drepturi și aceeași putere episcopilor celor două Rome, Vechea și Noua (can. 28).

Cât despre titlul de episcop ecumenic care s-a dat ulterior papilor, sfântul Papă Grigore I, în speranța că succesorii săi nu vor îndrăzni niciodată să se împodobească cu el, a scris: „Nici unul dintre succesorii mei să nu comită această impietate; căci creștinii nu cedau tentației de a-și atribui un titlu care inspira neîncredere confrăților lor”.

Aceste mărturii incontestabile (și vă pot prezenta sute) nu dovedesc cu o claritate orbitoare că primii episcopi ai Romei nu au fost niciodată considerați ca ecumenici, nici ca fiind șefi ai Bisericii?

Pe de altă parte, este cunoscut de către toți că între anul 325, când s-a reunit primul sinod de la Niceea, și 380, anul când s-a ținut al doilea sinod ecumenic de la Constantinopol, printre cei 1.109 episcopi care au participat la șase sinoade ecumenice nu putem număra decât 19 episcopi din Apus. Este, de asemenea, cunoscut că sinoadele ecumenice au fost convocate fără avizul și adesea contra dorinței papilor.

Sfinții Părinți ai Bisericii despre „Pe această piatră voi zidi Biserica Mea”

Ajung acum la argumentul major pe care vă bazați doctrina. Afirmăți că Sfânta Biserică a fost fondată pe piatră - super petram - și că această piatră a fost Petru-Petrum. Dacă acesta ar fi adevărul, toate discuțiile ar fi inutile. Însă strămoșii noștri, și acestora cu siguranță nu le lipsea competența, gândeau cu totul altfel.

● Sfântul Chiril (în a patra sa carte despre Sfânta Treime) scria: „Cred că sub cuvântul Petram trebuie să înțelegem credința de neclintit a apostolilor”.

● Sfântul Ilarie, episcop de Poitiers, în a doua sa carte despre Sfânta Treime, spune: „Petra este numai piatra bine-cuvântată a credinței mărturisite prin gura Sfântului Petru. Pe această piatră a credinței, voi înălța Biserica Mea!”.

● După Sfântul Ieronim, Dumnezeu a întemeiat Biserica Sa pe piatra credinței și de atunci Simon a primit

numele de Petru (a șasea carte despre Evanghelia după Sfântul Matei).

● Sfântul Ioan Gură de Aur explică în a cincizeci și patra omilie la Evanghelia după Matei: „Pe această piatră voi zidi Biserica Mea, adică pe mărturisirea credinței!”.

● Sfântul Ambrozie al Milanului și Sfântul Vasile al Seleuciei dau aceeași interpretare cuvintelor lui Hristos.

● Printre Părinții Bisericii din antichitatea creștină, se distinge prin sfințenia și erudiția sa Sfântul Augustin. Ascultați cu atenție ceea ce spune în al doilea său tratat despre întâia epistolă a Sfântului Ioan: „Ce semnifică cuvintele: «Voi zidi Biserica Mea pe această piatră»? Ele înseamnă: pe această credință, pe aceste cuvinte «Tu ești Christosul, Fiul lui Dumnezeu Celui viu»“. În al douăzeci și patrulea său colocviu despre Sfântul Ioan, citim această explicație semnificativă: „Pe această piatră a mărturisirii tale de credință voi zidi Biserica Mea”.

Așadar, piatra este Christos Însuși. Marele episcop era atât de departe de ideea că Biserica poate fi întemeiată pe persoana lui Petru încât, încă o dată, pronunță în al treisprezecelea său colocviu adresat enoriașilor săi următoarele cuvinte: „Tu ești Petru și pe această piatră - super petram - a mărturisirii tale de credință, pe această piatră - super petram - a cuvintelor tale: Tu ești Christosul, Fiul lui Dumnezeu Celui Viu, voi zidi Biserica Mea!”. Convingerea Sfântului Augustin în legătură cu celebrul verset era aceea a întregii creștinătăți din timpul său.

Concluzii

Redau în mod concis următoarele concluzii:

① Iisus Christos a acordat tuturor apostolilor aceeași putere ca lui Petru.

② Apostolii niciodată nu l-au considerat pe Petru ca vicar [n. ed. locuitorul] al lui Christos, nici ca învățător infailibil al Bisericii.

③ Sfântul Petru niciodată nu a pretins a fi papă și niciodată nu a acționat ca atare.

④ Sinoadele primelor patru secole, toate recunoscând înalta demnitate a episcopilor Romei, nu le atribuiau decât înțâietatea de onoare și nu aceea de putere, nici de jurisdicție.

⑤ Sfinții Părinți ai Bisericii interpretau versetul evanghelic citat anterior în sensul următor: „Voi zidi Biserica Mea «super petram» (pe piatra) mărturisirii tale de credință și «non super Petrum», care era apostolul supranumit Petru”.

Bazându-mă pe toate datele rațiunii, logicii, bunului simț și conștiinței creștine, declar în mod solemn: „Iisus Christos nu a dat lui Petru nici o supremație peste apostoli, și dacă episcopii romani au devenit Capi ai Bisericii, este pentru că au reușit să minimizeze și să înăbușe în mod treptat drepturile episcopatului”.

Sfântul Papă Grigore [cel Mare] numea antichrist pe cel care îndrăznește să se împodobească cu titlul de episcop ecumenic, și cu toate acestea, Bonifaciu al III-lea (607) obținut de la îngâmfatul împărat Foca atribuirea acestui titlu.»

(Sursa articolului - hristofortarau.wordpress.com; intertitlurile ne aparțin, ca și redenumirea titlului articolului - „Remarcabil: Cardinalul romano-catolic Joseph-Georg Strossmayer despre inexistența primatului papei”) ❖